

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **1/ J. P.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. I. Š., advokátom vo S., **2/ Z.**, so sídlom v B., proti žalovanej **E.**, so sídlom v K., zastúpenej JUDr. R. P., advokátom v K., **o primerané zadost'učinenie a o kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 10/2011, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2011 sp. zn. 16 Co 106/2011, 16 Co 107/2011, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2011 sp. zn. 16 Co 106/2011, 16 Co 107/2011 v časti, v ktorej odvolanie žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Prešov z 8. júna 2011 č.k. 11 C 10/2011-44 odmietol a súvisiaci výrok o trovách odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2011 sp. zn. 16 Co 106/2011, 16 Co 107/2011 v časti, v ktorej potvrdil uznesenie Okresného súdu Prešov z 11. júla 2011 č.k. 11 C 10/2011-58 **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 8. júna 2011 č.k. 11 C 10/2011-44 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ primerané finančné zadost'učinenie 3 000,-- € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovanej zároveň uložil povinnosť zdržať sa voči spotrebiteľom zo zmluvných vzťahov zasielania zásielok označených ako „Upomienka“ otvorenými listami a v obálkach s vonkajším označením „Upomienka“. Ďalej uložil žalovanej

povinnosť zdržať sa vymáhania pohľadávok od spotrebiteľov tým, že spotrebiteľov navštevujú proti ich vôli osoby v mene žalovanej v obydlí spotrebiteľov. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 1/ trovy konania 308,33 € na účet právneho zástupcu žalobkyne 1/ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vyslovil, že ostatní účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 114 ods. 3 a 5, § 153b ods. 3, § 157 ods. 4 O.s.p. Mal za to, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Zároveň poukázal na tú skutočnosť, že v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov ide o vzťah medzi spotrebiteľom (žalobkyňou 1/) a podnikateľom (žalovanou), ktorý poskytol službu v zmysle § 2 tohto zákona. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Okresný súd Prešov uznesením z 11. júla 2011 č.k. 11 C 10/2011-58 zamietol návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia a na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že relevantným dôvodom pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 114 ods. 6 O.s.p. je len ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý žalovaná zmeškala lehotu na vyjadrenie podľa § 114 ods. 3 O.s.p. Súd považoval doručenie spornej zásielky (žaloba s prílohami a uznesenie obsahujúce výzvu v zmysle § 114 ods. 3 O.s.p.) za účinné dňom 1. februára 2011. Žalovaná zásielku riadne prevzala, o čom svedčí podpis na poštovej doručenke. V tejto súvislosti poukázal súd na § 45 ods. 2 O.s.p. Zo spornej doručenky jasne vyplýva, že žalovanej bola doručená aj žaloba. Súd tvrdenie žalovanej, že zásielka neobsahovala žalobu (preto sa k nej nemohla vyjadriť), pokladal za účelové. V prípade, ak by jej žaloba nebola doručená, ale len uznesenie, ktoré obsahovalo výzvu na vyjadrenie sa k žalobe pod následkom možnosti vyhlásenia rozsudku pre zmeškanie, žalovaná by na to nepochybne upozornila. Toto však počas 4 mesiacov neurobila.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej uznesením z 28. novembra 2011 sp. zn. 16 Co 106/2011, 16 Co 107/2011 odvolanie proti rozsudku odmietol. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Uznesenie okresného súdu (o zamietnutí návrhu žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia a na zrušenie rozsudku pre zmeškanie) potvrdil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že prvostupňový súd uznesením

z 27. januára 2011 vyzval žalovanú (okrem iného), aby sa v lehote 15 dní od doručenia uznesenia písomne vyjadrila k žalobe a oznámila, či nárok uznáva. Zároveň bola poučená v zmysle § 114 ods. 5 O.s.p., že v prípade, ak bez vážneho dôvodu nesplní túto povinnosť, môže súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej bola doručená žaloba s prílohami a uznesením 1. februára 2011. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila. Predmetná doručienka potvrdzujúca toto konštatovanie je súčasťou spisového materiálu a nachádza sa pri č.l. 28 spisu. Odvolací súd mal za to, že v danej veci boli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia pre zmeškanie (§ 153b O.s.p.). V takomto prípade odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 202 ods. 1 O.s.p. nie je prípustné a preto odvolací súd odvolanie odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Keďže odvolaním bolo napadnuté aj uznesenie okresného súdu, ktorým rozhodol o návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku a na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia, odvolací súd preskúmal toto uznesenie v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. Zistil, že súd prvého stupňa rozhodol správne a jeho rozhodnutie má oporu v zistenom skutkovom stave, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Uznesenie vzhľadom na uvedené ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.).

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť ako aj rozsudok súdu prvého stupňa spolu s uznesením a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. Túto vadu vidí dovolateľka v nesprávnom zistení skutkového stavu veci, ktorého následkom bolo nesprávne právne posúdenie. Hoci jej bola doručená výzva na vyjadrenie, zásielka neobsahovala žalobu, ale len prílohy, takže sa nemohla kvalifikovane vyjadriť. Uviedla, že žalovaná nikdy nespochybňovala doručenie poštovej zásielky, ani údaje na doručenke, ktorej prevzatie potvrdila podpisom, ale obsah zásielky sa nezhodoval so súdom uvádzaným stavom, t.j. neobsahovala návrh na začatie konania. Skutočnosť, že návrh bol súčasťou predmetnej zásielky musí preukázať súd a nie žalovaná, ktorá nemôže preukázať neexistenciu skutočnosti, ktorá nenastala.

Žalobkyňa 1/ sa k dovolaniu žalovanej písomne vyjadrila a navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

Žalovaný 2/ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Pretože dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov vyššie uvedených uznesení (a to aj v jeho odmietajúcej časti ako aj v potvrdzujúcej časti), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolaiteľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani dovolací súd.

Žalovaná vo svojom dovolaní namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolací súd zistil z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a to v jeho časti, v ktorej odmietol odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvého stupňa.

I. Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 202 ods. 1 O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti rozsudku vydanému na základe uznania alebo vzdania sa nároku a proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia, **alebo z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.**

V danej veci odvolací súd skonštatoval správnosť postupu súdu prvého stupňa pokiaľ ide o vydanie rozsudku pre zmeškanie, resp. splnenie podmienok na jeho vydanie. Dostatočným spôsobom taktiež odôvodnil, prečo považoval tieto podmienky za splnené. Je potrebné však uviesť, že odvolací súd sa opomenul vysporiadať s námietkou žalovanej uvedenej v jej odvolaní, pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci, z ktorého dôvodu žalovaná rovnako vyvodzovala prípustnosť svojho odvolania voči rozsudku pre zmeškanie (viď č.l. 49 spisu). Z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, ako sa s touto námietkou vysporiadal, resp. možno konštatovať, že sa s ňou žiadnym spôsobom nevysporiadal.

Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia ako aj preukázať jeho správnosť.

Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd už ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní v tejto časti nezaoberal.

I. V časti dovolania smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu žalovanej na odpustenie

zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia a na zrušenie rozsudku pre zmeškanie dovolací súd uvádza nasledovné.

K námietke žalovanej ohľadne ne/správne zisteného skutkového stavu možno uviesť, že podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie nie je ďalším odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 242 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších stupňov, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Pokiaľ ide o právne posúdenie predmetnej veci dovolací súd dodáva, že právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p. Právnym posudzovaním totiž súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v ustanovení § 237 O.s.p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prejednáwanej veci je dovolanie žalovanej v tejto časti procesne neprípustné (vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zistená nebola).

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolanie žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Prešov z 8. júna 2011 č.k. 11 C 10/2011-44 odmietol a súvisiaci výrok o trovách odvolacieho konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Dovolanie žalovanej proti

uzneseníu odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil uznesenie Okresného súdu Prešov z 11. júla 2011 č.k. 11 C 10/2011-58 ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseníu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová